

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 09-12-2025
No. 2025.04431 (Raad)
No. 1840842 (Beleid Jeugd en Onderwijs)**

Aan: Het College van Burgemeester & Wethouders
der Gemeente Maastricht
t.a.v. Wethouder Jeroen Hoenderkamp (o.a. Sociale Zaken)
Wethouder Johan Pas (o.a. Onderwijs en Arbeidsmarkt)
Wethouder Hubert Mackus (o.a. Economie)

Betreft: Advies Concept Koersnota sociaal ontwikkelbedrijf Maastricht-Heuvelland

Maastricht, 15 oktober 2025

Geachte wethouders,

Langs deze weg bieden wij u ons advies aan over uw concept Koersnota sociaal ontwikkelbedrijf Maastricht-Heuvelland'.

Wij hebben tot dit advies besloten naar aanleiding van onze vergadering op 29 september 2025. Dit advies wordt ook gedragen door de adviesraden van Eijsden-Margraten, Meerssen en Valkenburg aan de Geul.

Met de meeste hoogachting,

5.1.2e

5.1.2e,
secretaris

5.1.2e

Website: in opbouw

E-mail: secretaris@onafhankelijkeadviesraadmaastricht.nl of 5.1.2e@home.nl

Ons beeld

U heeft ons een concept Koersnota gestuurd voor een toekomstig sociaal ontwikkelbedrijf Maastricht-Heuvelland. U heeft ons schriftelijk gevraagd over dit concept te adviseren. De definitieve Koersnota is bedoeld ter vervanging van een eerder visiedocument dat niet voldoende draagvlak heeft gekregen.

Onze beoordeling

1. De ons voorgelegde concept Koersnota voldoet in hoofdlijnen aan onze adviezen over het vorige visiedocument. Wij vinden dat de inhoud van de concept Koersnota recht doet aan de tot nu toe in Maastricht-Heuvelland ontwikkelde faciliteiten voor re-integratie en naar de toekomst toe de juiste koers bevat. Vooral de menselijke benadering van de doelgroepen én de nadruk op ontwikkeling en ondersteuning van werkgevers spreken ons in de Koersnota zeer aan. Wel hebben wij nog wat zaken gezien die voor ons niet helemaal duidelijk zijn.
2. Hulde voor de nieuwe benaming 'sociaal ontwikkelbedrijf'. Bij sommigen uit de doelgroep had de eerdere benaming 'mensontwikkelbedrijf' namelijk beladen of ongelukkig kunnen overkomen. Helaas verschijnt op pagina 11 in de Koersnota nog de benaming 'Ontwikkeling van de mens' die volgens ons gemakkelijk kan worden vervangen door een benaming die beter past bij toon en inhoud van deze Koersnota.
3. Blij zijn we uiteraard dat u op pagina 9 en 11 van uw concept Koersnota schrijft nauw te willen aansluiten bij het VN-verdrag voor de rechten van mensen met beperkingen, waarin het recht op participatie, inclusie en gelijke kansen centraal staat. Het is ons echter niet duidelijk wat u hier concreet mee bedoelt. Voor ons betekent dat, dat mensen met beperkingen recht hebben op betaald werk in de publieke sector (Art. 27, lid g, VN-Verdrag), dus ook in het beoogde sociaal ontwikkelbedrijf.
Art. 27, lid h, VN-Verdrag schrijft voor, dat de overheid door passend beleid en passende maatregelen betaald werk in de private sector bevordert voor mensen met een beperking. Graag zouden wij zien dat u de inhoud van deze twee onderdelen van Artikel 27 opneemt in de definitieve versie van uw Koersnota.
4. Wij juichen toe dat de huidige werkplekken van alle vaste medewerkers van de drie uitvoeringsorganisaties in het beoogde sociaal ontwikkelbedrijf worden geborgd. Dat is een geruststelling voor hen en scheelt in eventuele frictiekosten.
5. Op het vlak van de doelgroepenvisie achten wij nog enige verdieping nodig. Het aanhalen van landelijke cijfers op pagina 7 in Figuur 1 van Berenschot geeft wel context, maar is niet vertaald naar de schaal van Maastricht-Heuvelland.

6. Onduidelijk blijft voor ons nog, hoe beschutte werkplekken in de toekomst worden gecreëerd. Het streven naar regulier beschut werk is begrijpelijk en ambitieus, maar er zijn medewerkers voor wie dit (nog) niet haalbaar is. Voor hen moet wat ons betreft een zinvolle en veilige betaalde werkplek in het toekomstige sociaal ontwikkelbedrijf gewaarborgd blijven.
7. Wij vinden dat leerlingen van het VSO, het Praktijkonderwijs en VSV'ers zonder beperkende bepalingen toegang moeten hebben tot de faciliteiten van het toekomstige sociaal ontwikkelbedrijf. Zij vallen allemaal tot hun 27^e jaar onder de Wet 'Van school naar duurzaam werk'. Bovendien is dat al jarenlang praktijk bij het huidige MTB. De
8. Onduidelijk blijft vooralsnog, welke prioriteit u geeft aan het instrument detachering, zoals u dat noemt op pagina 19 van uw concept Koersnota. Detachering is in onze ogen bij uitstek een instrument om aarzelende werkgevers over de streep te trekken tot het in dienst nemen van werknemers met een achterstand op de arbeidsmarkt, Zeker indien dit gepaard gaat met voldoende terugkeerwaarborgen in de boezem van het sociaal ontwikkelbedrijf, alsmede afspraken over (langdurige) ziekte en/of uitval.
9. De gekozen rechtsvorm is een Gemeenschappelijke Regeling voor de 6 gemeenten van Maastricht-Heuvelland, terwijl 3 van deze gemeenten hun Wsw'ers werkgelegenheid bieden in de regio Parkstad. Dat valt te begrijpen, vanuit menselijk oogpunt. Maar wij vragen ons af, hoe deze aparte constructie juridisch en financieel wordt geborgd.
10. U beschrijft de uitgangspunten van het financieel kader voor het sociaal ontwikkelbedrijf. Voor de begroting in de overgangsperiode zijn de begrotingen van Annex, MTB en Podium24 leidend. Wij begrijpen dat in deze fase nog niet alle cijfers beschikbaar zijn, maar voor definitieve besluitvorming door gemeenteraden is een realistisch financieel kader essentieel.

Onze adviezen

- **Houd de uitgezette koers van de Koersnota aan** en werk deze verder uit in een transitie- of transformatieplan.
- **Zorg daarbij voor een duidelijke projectorganisatie** waarin Annex, MTB en Podium24 vanuit hun vakinhoudelijke expertise en praktijkkennis een centrale rol hebben bij de totstandkoming van het transitie- of transformatieplan. Gemeenten behouden daarbij een regierol, die past bij hun bestuurlijke verantwoordelijkheid.
- **Vervang op pagina 11** het kopje *Ontwikkeling van de mens (met ondersteuning op maat)* door *De menselijke benadering*. Dat is meer in lijn met toon en inhoud van de Koersnota.
- **Neem expliciet in uw definitieve Koersnota op** dat mensen met beperkingen die (nog) niet in betaald werk plaatsbaar zijn bij een reguliere werkgever in de private sector, conform het VN-Verdrag recht hebben op betaald en -indien nodig- duurzaam beschut werk in de publieke sector, c.q. het sociaal ontwikkelbedrijf.
- **Borg in uw definitieve Koersnota de toegang van VSO-leerlingen, leerlingen Praktijkonderwijs en VSV'ers** tot het sociaal ontwikkelbedrijf, zonder beperkende voorwaarden, conform bestaande praktijk en wettelijke kaders.
- **Geef in uw definitieve Koersnota detachering een steviger positie** als instrument om werkgevers te betrekken bij duurzame plaatsing van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.
- **Voorzie het transitie- of transformatieplan van** een financiële onderbouwing, tijdsplanning en evaluatiemomenten, zodat besluitvorming zorgvuldig kan plaatsvinden.

- **Leg het concept transitie- of transformatieplan ter advisering voor** aan adviesraden, cliëntenraad en medezeggenschap van de 3 uitvoeringsorganisaties en ter definitieve besluitvorming door de gemeenteraden, mede gelet op hun budgetrecht.
- **Tenslotte adviseren wij u de hierna volgende open punten uit te werken**, indien nog mogelijk in de definitieve Koersnota, zo niet dan in ieder geval in het transitie- of transformatieplan:
 - resultaten van onderzoek naar behoeften van mensen met langdurige beperkingen en Wajongeren in Maastricht-Heuvelland;
 - regionale cijfers over omvang van de doelgroep, in-, door- en uitstroomcijfers en ervaringen van cliënten;
 - rol en randvoorwaarden van detachering;
 - juridische positionering van de WSW binnen de gekozen rechtsvorm en bijbehorende financiële lasten;
 - een zo realistisch mogelijk financieel beeld van het beoogde sociaal ontwikkelbedrijf vanaf realisatie.

Elk van de hieronder genoemde voorzitters stuurt dit gezamenlijke advies namens zijn eigen adviesraad afzonderlijk naar zijn eigen wethouder(s) en tekent

Hoogachtend,

5.1.2e

voorzitter ASD Eijsden-Margraten

5.1.2e

voorzitter ASD Meerssen

5.1.2e

voorzitter ASD Valkenburg aan de Geul

5.1.2e

voorzitter Onafhankelijke Adviesraad Maastricht

5.1.2e

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

Onafhankelijke Adviesraad Maastricht

5.1.2e

5.1.2e

MAASTRICHT

BEZOEKADRES

Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

POSTADRES

Postbus 4902
6202 TC Maastricht

WWW.GEMEENTEMAASTRICHT.NL

ONDERWERP

Advies concept koersnota sociaal ontwikkelbedrijf

DATUM

11 november 2025

BIJLAGEN

1

BEHANDELD DOOR

5.1.2e

DOORKIESNUMMER

5.1.2e

ONZE REFERENTIE

1840842

E-MAILADRES

5.1.2e

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte leden van de Onafhankelijke Adviesraad Maastricht,

Op 12 september jl. hebben de 6 gemeenten in Maastricht-Heuvelland de koersnota voor een nieuw sociaal ontwikkelbedrijf vrijgegeven voor inspraak. Daarbij hebben wij u ook om een formeel adviesverzoek gevraagd. Uw advies is inmiddels ontvangen, en wij danken u voor het gedane advies. Middels deze brief geven wij puntsgewijs aan wat wij met uw advies hebben gedaan. Allereerst willen wij benadrukken dat een aantal punten van uw advies betrekking hebben op het implementatieplan, en niet over de koersnota. Dat kan als gevolg hebben dat wij uw advies volgen, maar dat dat geen wijziging in het koersdocument hoeft te betekenen. Uw adviezen nemen we in dat geval mee in het implementatieplan.

1. U adviseert de ingezette koers aan te houden en in de implementatiefase een duidelijke projectstructuur te hanteren waarin Annex, MTB en Podium24 een centrale rol hebben;

De implementatie wordt uitgevoerd via een duidelijke projectstructuur onder regie van de gemeenten, met uitvoeringsorganisaties als centrale inhoudelijke partners in de voorbereiding en uitvoering.

2. Pagina 11: uw advies voor de tekstuele wijziging 'ontwikkeling van de mens' door 'de menselijke benadering (met ondersteuning op maat)' is overgenomen.
3. VN-Verdrag artikel 27: aan hoofdstuk 3.2. hebben wij de volgende toevoeging gedaan: 'Het sociaal ontwikkelbedrijf borgt toegang tot passend, betaald werk voor mensen met een beperking binnen de publieke sector en stimuleert participatie bij private werkgevers via ondersteunende maatregelen en instrumenten.'
4. De implementatie van beschut werk staat los van het sociaal ontwikkelbedrijf. Beschut werk willen we al eerder implementeren, en daar zijn we nu al mee bezig. Daarbij is het uitgangspunt 'extern plaatsen indien mogelijk, intern indien noodzakelijk'.

DATUM

11 november 2025

5. Wij houden ons aan het wettelijke kader van de Wet van School naar Duurzaam Werk. Verantwoordelijkheid ligt hierin bij de school en de gemeente. Primair is de school verantwoordelijk.
6. Detachering is een strategisch instrument voor duurzame plaatsing. Werkgevers kunnen zo laagdrempelig ervaring opdoen, met mogelijkheid tot terugkeer en afspraken over begeleiding bij uitval. Wij onderschrijven uw advies maar laten dit terugkomen in het implementatieplan. Daarom is dit opgenomen in bijlage 1 van de koersnota.
7. In het implementatieplan worden landelijke cijfers vertaald naar de regionale context, inclusief verwachte instroom, uitstroom en verdeling naar doelgroepcategorieën. Het is opgenomen in bijlage 1 van de koersnota
8. De juridische borging en financiële afstemming tussen regio's, inclusief Wsw-constructies, wordt uitgewerkt in het implementatieplan en afgestemd met betrokken gemeenten en regio's.
9. In het implementatieplan volgt een nadere uitwerking van het financieel kader, inclusief raming van kosten, dekking, fasering en evaluatiemomenten voor bestuurlijke besluitvorming. Ook dit punt is opgenomen in bijlage 1 van de koersnota

Wij willen u nogmaals bedanken voor uw advies, en zullen in de toekomst u zeker betrokken houden bij de totstandkoming van het nieuwe sociaal ontwikkelbedrijf.

Hoogachtend,

Jeroen Hoenderkamp
Wethouder WMO, Welzijn, Sociale Zaken en Gezondheid

Afschrift aan:

5.1.2e

Bijlage 1: Koersnota toekomstig sociaal ontwikkelbedrijf

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 5, 6, 7